

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ UNIVERSITARĂ

1. Codul de etică și deontologie universitară cuprinde idealurile, valorile, principiile și normele morale pe care și le însușesc și consimt să le aplice în activitatea curentă membrii comunității universitare, în vederea respectării autonomiei și libertății fiecăruia și a creșterii responsabilității individuale.

2. Codul de etică universitară reprezintă ghidul de integritate academică ce contribuie la formarea și menținerea unui mediu universitar bazat pe competiție și cooperare, la evaluarea transparentă și corectă a studenților, personalului didactic și de cercetare, personalului didactic auxiliar și personalului administrativ.

3. Codul de etică evidențiază angajamentul de principiu al conducerii Universității, facultăților, departamentelor, serviciilor etc. față de valorile și normele de etică universitară, constituind cadrul de referință în orientarea deciziilor și a acțiunilor pentru promovarea unei imagini pozitive a Universității, pentru formarea și menținerea reputației Universității și a respectului pe care studenții, absolvenții, cadrele didactice, firmele și instituțiile care angajează absolvenții îl au față de Universitate.

4. Universitatea respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii săi și promovează integritatea academică. Membrii comunității universitare se angajează să contribuie la dezvoltarea democratică și la prosperitatea societății. Valorile și principiile promovate de Universitate, a căror realizare efectivă o asigură, sunt: libertatea academică, autonomia personală, dreptatea și echitatea, meritul, profesionalismul, onestitatea și corectitudinea intelectuală, transparența, respectul și toleranța, responsabilitatea, bunăvoința și grija.

5. Libertatea academică. (1) Universitatea este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptând constrângerile de natură științifică, legală și etică. Membrii Universității sunt protejați față de cenzură, manipulări și persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale.

(2) Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. Universitatea încurajează abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

(3) Este obligatorie respectarea confidențialității referitoare la aspectele care țin de viața privată a studenților și personalului. Informațiile asupra acestor aspecte nu pot deveni publice decât cu autorizație din partea conducerii Universității.

6. Autonomia personală. Universitatea promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale. În acest scop, se asigură exercitarea consimțământului informat în privința concursurilor, programelor și oportunităților de studiu și cercetare și se oferă oportunități pentru ca fiecare membru al Universității să poată lua decizii în privința propriei cariere profesionale.

7. Dreptatea și echitatea. (1) Toți membrii comunității universitare sunt tratați în mod echitabil, în spiritul dreptății și corectitudinii. În USAMV București nu este permisă discriminarea sau exploatarea, indiferent că acestea sunt directe sau indirecte, aderând la concepția că dreptatea se bazează pe împărțirea corectă și echitabilă a puterii și prevenirea abuzului de putere.

(2) Universitatea adoptă măsuri ferme pentru nediscriminare și egalitate de șanse în accesul la studii, la angajare și la programe de cercetare, pentru prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism, pentru eliminarea conflictelor de interese și incompatibilităților.

(3) Conflicte de interese și incompatibilități. Conflictul de interese și incompatibilitatea apare atunci când un membru al comunității universitare are un interes personal care influențează, prin decizii, îndeplinirea atribuțiilor sale oficiale cu imparțialitate și obiectivitate.

(3.1) Situații de conflicte de interese și incompatibilități

În temeiul prevederilor art. 130 alin. (1), art. 215, art. 295 alin. (4) și (5) și art. 361 alin. (6) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și pe baza precizărilor din Nota MECTS nr. 49417 din 28.07.2011, privind aplicarea și rezolvarea incompatibilităților prevăzute în Legea educației naționale nr. 1/2011, situațiile de incompatibilități sunt următoarele:

a) funcțiile din Universitate, aflate într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională se află în relație de incompatibilitate, în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și nu pot fi ocupate concomitent de către soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, după cum urmează:

- președintele senatului universitar, cu rectorul, prorectorii, directorul consiliului pentru studiile universitare de doctorat (CSUD), decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, directorii școlilor doctorale, conducătorii structurilor permanente sau temporare aflate în subordinea directă a președintelui senatului universitar și conducătorii unităților*) Universității (*) institutele, centrele, laboratoarele, unitățile de proiectare, centrele de consultanță, clinicile universitare, centrele pentru formarea continuă a resurselor umane, unitățile de microproducție și prestări de servicii, stațiunile experimentale, școlile postuniversitare, extensiile universitare sau alte unități de cercetare-dezvoltare, entități funcționale sau entități pentru activități de producție și transfer de cunoaștere și tehnologie, înființate conform legii, cu excepția facultăților, departamentelor și școlilor doctorale);

- rectorul, cu prorectorii, directorul CSUD, decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, directorii școlilor doctorale și conducătorii unităților Universității;

- prorectorul și directorul CSUD, cu decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrate, directorii de departamente, directorii școlilor doctorale, conducătorii unităților aflate în subordonarea prorectorului sau directorului respectiv;

- membrii consiliului de administrație, cu decanii, prodecanii, directorul general administrativ, directorii de departamente, directorii școlilor doctorale și conducătorii unităților Universității;

- directorul general administrativ, cu decanii, prodecanii, cu persoanele cu funcții de conducere în cadrul departamentului/serviciilor tehnico-administrative și cu personalul aflat în subordine;

- decanul, cu prodecanii facultății respective, directorii de departamente din cadrul facultății respective, directorii școlilor doctorale subordonate facultății respective și conducătorii unităților subordonate facultății respective;

- prodecanul, cu directorii de departamente din cadrul facultății respective, directorii școlilor doctorale subordonate facultății respective și conducătorii unităților subordonate facultății respective;

- directorul de departament, cu conducătorii unităților subordonate departamentului respectiv;

- directorul școlii doctorale cu conducătorii unităților subordonate școlii doctorale respective;

- conducătorul de doctorat cu studenții-doctoranzi conduși de acesta.

Prezența ca membru în următoarele structuri colective de conducere nu generează incompatibilități în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011: senatul universitar; consiliul facultății; consiliul departamentului; consiliul pentru studiile universitare de doctorat; consiliul școlii doctorale.

b) orice persoană se află în incompatibilitate cu calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare, având ca obiect evaluarea activității profesionale sau științifice a unui angajat al Universității cu care se afla în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv;

c) în cadrul unui departament, definit conform art. 133 din Legea educației naționale nr. 1/2011, se află în relație de incompatibilitate în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și nu pot fi ocupate concomitent de persoane care se află unul/una față de celălalt/cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională directă la orice nivel, funcțiile didactice de profesor, conferențiar, lector/șef de lucrări și asistent, care desfășoară activități didactice aferente aceleiași discipline sau unități didactice (curs) din planul de învățământ al unui program de studii universitare sau al unui program postuniversitar, respectiv cursuri, seminarii/lucrări de laborator asociate disciplinelor din planul de învățământ gestionat de același departament;

d) funcția de rector este incompatibilă cu ocuparea unei funcții de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic, potrivit art. 215 alin. (3) și (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011;

Funcțiile de conducere sau de demnitate publică se pot cumula cu funcțiile didactice și de cercetare, potrivit art. 215 alin. (5) din Legea educației naționale nr. 1/2011.

e) este incompatibilă participarea oficială a unui membru al comunității universitare la negocieri comerciale cu firme sau organizații în care are interese materiale sau rezolvarea de cereri, luarea de decizii sau participarea la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;

f) este incompatibilă implicarea unor persoane din Universitate în procedura de concurs pentru ocuparea unui post didactic sau de cercetare vacant, atunci când sunt: soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv cu unul sau mai mulți candidați; subordonate ierarhic unui candidat ce deține o funcție de conducere în aceeași universitate; asociate cu un candidat în societăți comerciale în care dețin, fiecare, părți sociale care reprezintă cel puțin 10% din capitalul societății comerciale; au fost sau sunt remunerate prin proiecte de cercetare la care un candidat a avut calitatea de director de proiect în ultimii 5 ani anteriori concursului; beneficiari de servicii sau foloase de orice natură din partea unui candidat, în ultimii 5 ani anteriori concursului;

g) este o situație de incompatibilitate când o persoană participă la evaluarea unor proiecte de cercetare în care are calitatea de membru al echipei de cercetare sau de colaborator la realizarea altor proiecte cu unul sau mai mulți parteneri din proiectul evaluat.

(3.2.) Evitarea sau eliminarea conflictelor de interese și a incompatibilităților:

- conform prevederilor Legii nr. 1/2011, persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror

decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv; concursurile desfășurate pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare vacante, prin încălcarea acestor prevederi vor fi invalidate, iar cei vinovați vor fi penalizați pe baza metodologiei de concurs;

- potrivit art. 7 din Metodologia-cadru de concurs pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare vacante din învățământul superior, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 457/2011, în situația în care, în urma câștigării unui concurs de către un candidat, una sau mai multe persoane din Universitate urmează să se afle într-o situație de incompatibilitate conform art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și precizărilor de la art 10.7 alin. (3.1) din prezentul cod de etică, numirea pe post și acordarea titlului universitar sau a gradului profesional de cercetare-dezvoltare poate avea loc numai după soluționarea situației sau situațiilor de incompatibilitate; modalitatea de soluționare a situației de incompatibilitate se comunică Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în termen de două zile lucrătoare de la soluționare;

- admiterea la studii universitare de doctorat are loc cu respectarea regimului incompatibilităților precizate în acest capitol al codului de etică.

- persoanele care ocupă funcția de rector și sunt numite sau alese într-o funcție de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic pot opta pentru una din cele două funcții în termen de 30 de zile de la numirea sau alegerea în funcția de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic; în cazul în care funcția de rector se vacantează, se organizează concurs public sau alegeri parțiale, potrivit art. 209 din Legea educației naționale nr. 1/2011;

- persoanele care ocupă o funcție de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic și sunt desemnate în funcția de rector pot opta pentru una din cele două funcții în termen de 15 zile de la numirea sau alegerea în funcția de rector; în cazul în care persoana nu renunță în acest termen la funcția sau funcțiile de conducere sau de demnitate publică sau de conducere în cadrul unui partid politic, funcția de rector nu se ocupă și se organizează concurs public sau alegeri parțiale pentru aceasta, potrivit art. 209 din Legea nr. 1/2011; în acest caz, modalitatea de desemnare a noului rector este aceeași cu modalitatea de desemnare a persoanei desemnate în funcția de rector, dar care nu a ocupat această funcție ca urmare a incompatibilității și nu se organizează un nou referendum pentru stabilirea modalității de desemnare a rectorului;

- în situația în care există un conflict de interese în exercitarea atribuțiilor de serviciu, persoana în cauză este obligată să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să informeze pe cale ierarhică autoritatea căreia i se subordonează în mod direct, pentru a lua măsurile ce se impun în vederea exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor de serviciu; încălcarea acestor dispoziții poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii;

- persoanele cu funcții de conducere din cadrul Universității și membrii consiliului de administrație sunt obligați să își facă publice interesele personale printr-o declarație scrisă, pe propria răspundere, conform legii 176/2010;

- rezultatele unui examen sau ale unei evaluări obținute prin încălcarea prevederilor Codului de etică și deontologie universitară pot fi anulate de către decanul facultății, care dispune reorganizarea examenului sau evaluării respective;

- atribuirea unei diplome obținute prin încălcarea prevederilor Codului de etică și deontologie universitară poate fi anulată de către rector, cu aprobarea senatului universitar.

8. Meritul. Universitatea asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective, care conduc la împlinirea misiunii instituționale. Printre acestea se numără: dedicarea față de profesie și studiu, față de instituție și membrii comunității academice; creativitatea și talentul; eficiența și performanța.

9. Profesionalismul. (1) Universitatea asigură un mediu propice pentru cercetare și competitivitate. În acest scop, se implementează programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor competitivi și la creșterea prestigiului științific al comunității universitare.

(2) Se încurajează și se recompensează orientarea spre calitate științifică, pedagogică, în mod deosebit spre excelență, a profesorilor, cercetătorilor, studenților și a programelor de studii și cercetare.

(3) Se stimulează inițiativa, curiozitatea științifică, eficiența, calitatea și excelența profesională la nivel managerial și administrativ. Se acționează împotriva imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

10. Onestitatea și corectitudinea intelectuală. (1) Universitatea apără dreptul la proprietate intelectuală. Beneficiile și recompensele vor fi acordate celor care se află la originea proprietății intelectuale. Toți cei care au participat în diferite faze la cercetări ale căror rezultate devin publice, trebuie menționați, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și recunoștinței.

(2) Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul total sau parțial, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, "fabricarea" rezultatelor cercetărilor, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate, preluarea lucrărilor de la colegi sau profesori, ca și tentativele de corupere spre fraudă.

(3) Măsurile educaționale, administrative și tehnice care se iau pentru garantarea originalității lucrărilor de licență, master, doctorat, a articolelor științifice sau a altor asemenea lucrări:

- limitarea numărului de lucrări de licență îndrumate de un cadru didactic la maximum 7, și de disertație la maximum 4, indiferent de specializare și de forma de organizare a programelor de studii; conform legii, numărul doctoranzilor pe un conducător este de maximum 8;
- repartizarea pe departamente, de către facultate, a numărului de locuri pentru efectuarea lucrărilor de licență și înscrierea studenților la discipline și la îndrumători încă din cursul anului al doilea de studii;
- fiecare lucrare de licență și master va fi acceptată pentru susținere numai cu avizul de certificare a originalității, sub semnătura a două cadre didactice (îndrumătorul și titularul disciplinei la care s-a realizat lucrarea sau directorul de departament);
- inventarierea și gestionarea la departamente a lucrărilor de licență și disertație și consultarea lor numai în regim de bibliotecă, fără posibilitatea de împrumut; după cel puțin 5 ani, dacă spațiul de depozitare devine insuficient, lucrările se distrug, pe bază de proces-verbal, de către o comisie numită de consiliul departamentului;
- câte un exemplar din tezele de doctorat se păstrează la conducătorii de doctorat, tot în regim de inventariere, pentru a putea fi consultate când se semnalează suspiciuni de plagiat;
- organizarea de acțiuni de conștientizare a studenților prin tutorii de ani de studii, prin cercurile științifice studentești și prin îndrumătorii lucrărilor de licență și de master;
- organizarea de vizite din partea conducerii departamentelor și facultăților la locul desfășurării cercetărilor pentru elaborarea lucrărilor de finalizare a studiilor și a tezelor de doctorat (câmpuri experimentale, laboratoare etc.);
- conform legii, îndrumătorii lucrărilor de licență, de diplomă, de disertație și de doctorat răspund în mod solidar cu autorii acestora de asigurarea originalității conținutului lucrărilor respective; este interzisă comercializarea de lucrări științifice în

vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de diplomă, de disertație sau de doctorat;

- pentru garantarea originalității articolelor științifice și recunoașterea lor în evaluarea activității cadrelor didactice și cercetătorilor, devine obligatorie prezentarea acestora de către autori și analiza științifică în colectivul departamentului, înainte de susținere în reuniuni științifice sau înainte de publicare.

(4) Sancțiuni. Lipsa de originalitate a lucrărilor de finalizare a studiilor, a tezelor de doctorat, a articolelor științifice, precum și a altor publicații cu caracter didactic și științific (tratate, cărți etc.) constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și în activitatea universitară, în sensul art. 310 din Legea nr. 1/2011 (plagiere, date fictive, informații false), față de care se adoptă sancțiunile următoare:

- este sesizată comisia de etică universitară, care, în funcție de gravitatea faptelor, stabilește una sau mai multe din sancțiunile prevăzute la art. 318 din Legea nr. 1/2011, pentru personalul didactic și de cercetare și pentru personalul didactic și de cercetare auxiliar sau sancțiunile prevăzute la art. 319 din aceeași lege, pentru studenți și studenții-doctoranzi. Sancțiunile respective merg până la desfacerea contractului de muncă, pentru personalul angajat sau exmatriculare, în cazul studenților. Sancțiunile stabilite de comisia de etică și deontologie universitară sunt puse în aplicare de către decan sau rector, după caz, în termen de 30 de zile de la stabilirea lor;

- în cazuri grave, referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare-dezvoltare, este sesizat Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării sau acesta se autosesizează, analizează cazurile respective și emite hotărâri prin care se stabilește gradul de vinovăție și se propun sancțiunile corespunzătoare de la art. 324 din Legea nr. 1/2011, ce urmează a fi aplicate;

- persoanelor pentru care s-a dovedit că au săvârșit abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, abateri prevăzute la art. 310 din Legea nr. 1/2011, li se anulează concursul pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, iar contractul de muncă cu Universitatea încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit săvârșirea abaterilor respective.

11. Transparența. Universitatea respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta se facilitează egalitatea de șanse în competiție și se asigură accesul echitabil la resursele universitare. Universitatea interzice ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii săi și publicul larg.

12. Responsabilitatea profesională și socială. (1) Universitatea își încurajează membrii săi să se distingă prin activism și implicare în problemele profesionale și publice, prin colegialitate și cetățenie responsabilă. Programele și activitățile universitare vor fi orientate către nevoile societății. Atunci când membrii săi reprezintă în public Universitatea, trebuie să respecte standardele etice și profesionale.

(2) Se garantează membrilor Universității dreptul de a critica public, întemeiat și argumentat, încălcările standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor membrilor comunității universitare și ale colaboratorilor.

(3) Nu sunt permise dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din instituție de către membrii propriei comunități academice.

13. Respectul și toleranța. (1) Universitatea promovează existența unei comunități academice și rezidențiale, în cadrul căreia este respectată demnitatea fiecăruia, într-un climat liber de orice manifestare și formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.

(2) Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale.

(3) Universitatea interzice orice formă de hărțuire. Sunt interzise cu desăvârșire hărțuirea sexuală și hărțuirea în privința apartenenței la o anumită religie, etnie sau formațiune politică. Sunt interzise rasismul, șovinismul, xenofobia, misoginismul și alte forme de ură și aversiune.

14. Bunăvoința și grija. (1) Universitatea consideră dezirabile bunăvoința și grija. În acest sens, încurajează aprecierea, mândria și recunoștința față de cei merituoși, empatia, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, solitudinea, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității academice. Totodată, se descurajează și se consideră indezirabile comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres.

(2) Universitatea este recunoscătoare față de toți cei care, în situații de crize majore sau calamități, sunt dispuși la autosacrificiu.

Prezentul Cod intră în vigoare la data adoptării. La aceeași dată se abrogă Codul de etică universitară aprobat în ședința Senatului USAMV București din data de 11.02.2006.

Aprobat în ședința Senatului USAMV București din data de 3.08.2011

RECTOR,

Prof. univ. dr. STEFAN DIACONESCU